

Neljapäev, 26. november 2015

P8_TA(2015)0414

Sõnavabadus Bangladeshis**Euroopa Parlamendi 26. novembri 2015. aasta resolutsioon sõnavabaduse kohta Bangladeshis (2015/2970(RSP))**

(2017/C 366/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Bangladeshi kohta, eelkõige 21. novembri 2013. aasta resolutsiooni inimõiguste ja peatsete valimiste kohta Bangladeshis ⁽¹⁾, 18. septembri 2014. aasta resolutsiooni inimõiguste rikkumiste kohta Bangladeshis ⁽²⁾ ning 16. jaanuari 2014. aasta resolutsiooni hiljutiste valimiste kohta Bangladeshis ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta resolutsiooni digitaalse vabaduse strateegia kohta ELi välispoliitikas ⁽⁴⁾ ning 13. juuni 2013. aasta resolutsiooni ajakirjandus- ja meediavabaduse kohta maailmas ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Bangladeshi Rahvavabariigi vahel 2001. aastal sõlmitud partnerlus- ja arengualase koostöö lepingut,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 1. aprilli 2015. aasta ja 9. augusti 2015. aasta avaldusi blogipidajate tapmise kohta Bangladeshis,
- võttes arvesse ÜRO ekspertide 7. augusti 2015. aasta avaldust, milles mõisteti hukka blogipidaja Niloy Neeli tapmine,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku Zeid Ra'ad Al Husseini 5. novembri 2015. aasta avaldust, milles nõuti, et riik pakuks paremat kaitset ajakirjanikele, kirjastajatele ja teistele isikutele, keda ähvardavad Bangladeshis äärmuslased,
- võttes arvesse ELi Bangladeshi delegatsiooni 11. veebruari 2015. aasta avaldust,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 9. aprilli 2015. aasta avaldust Muhammad Kamaruzzamani peatse hukkamise kohta Bangladeshis,
- võttes arvesse ELi Bangladeshi delegatsiooni 29. oktoobri 2014. aasta avaldust surmanuhtluse kohta Bangladeshis,
- võttes arvesse Bangladeshi külastanud ÜRO usu- ja veendumusvabaduse eriraportööri 9. septembri 2015. aasta esialgseid järeldusi,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 20. juulil 2015. aastal vastu võetud ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava,
- võttes arvesse 1966. aastal vastu võetud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Bangladesh on ühinenud, eelkõige selle artiklit 19,
- võttes arvesse ÜRO deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0516.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0024.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0045.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0470.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0274.

Neljapäev, 26. november 2015

- võttes arvesse 12. mail 2014. aastal vastu võetud ELi suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal,
 - võttes arvesse 24. juunil 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitse kohta,
 - võttes arvesse ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et inimõiguste ülddeklaratsiooni kohaselt on sõnavabadus – sh ajakirjandus- ja meediavabadus – demokraatliku, pluralistliku ja avatud ühiskonna tähtis alustala;
- B. arvestades, et ELi inimõiguste poliitika üks prioriteete on usu- ja veendumusvabaduse edendamine ja kaitse, mis muu hulgas hõlmab mitteteistlike ja ateistlike isikute mittediskrimineerimise ja võrdse kaitse põhimõtte täielikku toetamist;
- C. arvestades, et Bangladesh on teinud viimastel aastatel märkimisväärsed edusamme, eriti aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel; arvestades, et ELil on Bangladeshiga head ja pikaajalised suhted, muu hulgas partnerlus- ja arengualase koostöö lepingu kaudu;
- D. arvestades, et Bangladesh võttis 2014. aastal vastu põhiseaduse, milles on sätestatud põhivabadused, sh sõnavabadus;
- E. arvestades, et põhivabaduste ja inimõiguste rikkumine – sh ajakirjanike ja blogipidajate vastu suunatud vägivald, viha õhutamine, nende tagakiusamine, ähvardamine ja tsenseerimine – on Bangladeshis jätkuvalt laialt levinud; arvestades, et Bangladesh on maailma ajakirjandusvabaduse indeksis 180 riigi hulgas 146. kohal;
- F. arvestades, et pinged ilmalike ja usklike jõudude vahel on kasvanud, nagu ka vägivald teisitimõttelejate vastu; arvestades, et kohalikud fundamentalistlikud islamiäärmuslased – eelkõige Ansarullah Bangla jõuk – on avaldanud tapmisnimekirja nendest isikutest, keda peetakse islami kriitikuteks (teiste seas Sahharovi auhinna võitja Taslima Nasreen), on nõudnud ilmalike blogipidajate ja ajakirjanike hukkamist ning pannud suhteliselt karistamatult toime jõhkraid mõrvu;
- G. arvestades, et Jagriti Prokashoni kirjastuse kirjastaja Faisal Arefin Dipan tapeti 31. oktoobril 2015. aastal jõhkralt matšeededega tema töökohas Dhakas; arvestades, et samal päeval rünnati ja vigastati teist kirjastajat ja kahte ajakirjanikku ning teisi ähvardatakse endiselt;
- H. arvestades, et riigis on sel aastal tapetud vähemalt viis ilmalikku blogipidajat ja ajakirjanikku (Niladri Chatterjee *alias* Niloy Neel, Faisal Arefin Dipan, Ananta Bijoy Das, Washiqur Rahman Babu ja Abhijit Roy) selle eest, et nad kasutasid oma põhiõigust poliitilistes, sotsiaalsetes ja usuküsimustes arvamust avaldada; arvestades, et islamiäärmuslaste rühmitised on mitme tapmise eest vastutuse võtnud;
- I. arvestades, et 2013. aastal tapeti silmapaistev blogipidaja Ahmed Rajib Haider ja 2014. aastal ülikooli õppejõud A.K. M. Shafiul Islam; arvestades, et paljud teised blogipidajad on saanud sotsiaalmeedias tapmisähvardusi – Facebookis on avaldatud ilmalike ajakirjanike tapmisnimekirju – või elanud üle tapmiskatseid ning paljud on lõpetanud kirjutamise või põgenenud riigist;
- J. arvestades, et peaminister Sheikh Hasina on tapmised hukka mõistnud ning kinnitanud valitsuse võetud kohustust võidelda terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu; arvestades, et peaminister on välja kuulutanud nn nulltolerantsi poliitika mis tahes inimõiguste rikkumise suhtes õiguskaitseasutuste poolt ning on vastu võtnud politseireformi akti, mis sätestab käitumisjuhendi; arvestades, et sellest hoolimata on ta toetanud ilmalike blogipidajate vahistamist valitsuse poolt ning töörühma loomist sotsiaalmeedia sõelumiseks potentsiaalselt pühadust teotava sisu leidmiseks;

Neljapäev, 26. november 2015

- K. arvestades, et Bangladeshis valitsus kehtestas 2014. aasta augustis uue meediapoliitika, mis tekitab jätkuvalt muret seoses sõnavabadusega; arvestades, et selle poliitika osised piiravad meediavabadust, näiteks keelustades „riigivastased“, „riiklikku ideoloogiat naeruvääristavad“ või „Bangladeshi kultuuriga kokkusobimatud“ sõnavõtted ning piirates „anarhiast, mässust või vägivaldast“ teatamist; arvestades, et Bangladeshis valitsus on tugevdanud kontrolli sotsiaalmeedia üle, tõkestades ajutiselt või alaliselt interneti, Facebooki, WhatsAppi, Viberi ja Messengeri kasutamist;
- L. arvestades, et viimastel kuudel on vahistatud mitu ajakirjanikku, keda süüdistatakse laimavaid ja „riigivastaseid“ kirjutisi kriminaliseeriva info- ja kommunikatsioonitehnoloogia akti rikkumises;
- M. arvestades, et pärast põhjendamatute seaduste kehtestamist 2014. aastal on murettekitavalt suurenenud tagakiusamine; arvestades, et 13 meediatöötaja suhtes on algatatud kohtumenetlused, mis suurendab üldist hirmu ja ähvarduste õhkkonda ning toob kaasa enesetsensuuri;
- N. arvestades, et 16. augustil 2015 vahistati ajakirjanik ja internetiajalehe Uttarahikar Ekattor News omanik Probir Sikdar selle eest, et ta väidetavalt laimas Facebookis valitsuse ministrit; arvestades, et 18. augustil 2015 vahistati Bangladeshis ajakirjanike liidu juht Shaukat Mahmud selle eest, et ta väidetavalt tahtis 23. jaanuaril 2015 süüdata bussi ning talle esitati väidetava rünnakuga seoses kolm süüdistust;
- O. arvestades, et mõned opositsioonierakondade liikmed on viimastel aastatel ebaselgetel asjaoludel kadunud;
- P. arvestades, et EL on igal juhul ja igas olukorras vastu surmanuhtluse kasutamisele ning on korduvalt nõudnud selle üldist kaotamist;
- Q. arvestades, et 21. novembril 2015 hukati pärast viimase hetke armuandmispalvete tagasilükkamist kaks Bangladeshis opositsioonijuhti sõjakuritegude eest, mis pandi toime 1971. aastal iseseisvussõjas Pakistaniga;
- R. arvestades, et 18. novembril 2015 lasti maha Itaalia preester ja arst Piero Arolari, 28. septembril 2015 tapeti Itaalia abitöötaja Cesare Tavella ja 3. oktoobril 2015 Jaapani sotsiaaltöötaja Hoshi Kunio ning vastutuse võtsid endale Islamiriigi võitlejad, kes võtsid vastutuse ka 24. oktoobril 2015 Dhakas peamise šiiitide pühamu juures Ashura rongkäigul toimunud pommiplahvatuste eest, milles hukkus üks teismeline poiss ja sai vigastada kümneid inimesi;
- S. arvestades, et valitsus on esitanud välismaiste annetuste (vabatahtliku tegevuse) reguleerimise akti eelnõu, mille eesmärk on reguleerida kõikide välismaalt toetusi saavate rühmade tegevust ja rahastamist;
1. mõistab hukka islamiäärmuslaste suurenevad rünnakud ilmalike ajakirjanike, blogipidajate, usuvähemuste ja välismaiste abitöötajate vastu; avaldab kahetsust inimohvrite üle ning avaldab siirast kaastunnet ohvritele ja nende peredele;
 2. palub Bangladeshis ametivõimudel mõista jõulisemalt hukka jätkuvad hirmuteod sõnavabaduse vastu ning teha viivitamata lõpp ajakirjanike, blogipidajate ja kodanikuühiskonna vastu suunatud vägivaldale, tagakiusamisele, ähvardustele ja tsensuurile;
 3. tunneb sügavat muret Bangladeshis sõnavabaduse olukorra halvenemise pärast, mis on kaasnenud fundamentalismi, sallimatuse ja ekstremistliku vägivalga kasvuga; palub Bangladeshis ametivõimudel suurendada jõupingutusi, et parandada ametivõimude poolt aktivistidele ja ajakirjanikele pakutavat kaitset; palub kõikidel poliitilistel erakondadel ja nende juhtidel mõista selgesõnaliselt ja tingimusteta hukka ekstremistlik vägivald ning toetada sõnavabadust;

Neljapäev, 26. november 2015

4. tuletab Bangladeshhi pädevatele ametiasutustele meelde nende siseriiklikke ja rahvusvahelisi õiguslikke kohustusi, muu hulgas kohustust tagada julgeolek ja ohutus kõikidele kodanikele, olenemata nende poliitilistest või usulistest vaadetest, ning tagada, et sõna- ja ajakirjandusvabadust on võimalik riigis kasutada ilma meelevaldsete piirangute ja tsensuurita;
5. palub Bangladeshhi ametivõimudel tagada viimastel aastatel ning eriti 2014. aasta jaanuaris toimunud valimistele eelnenud ja järgnenud kuudel aset leidnud opositsioonierakondade liikmete kadumise juhtumite sõltumatu uurimine ja nende kohta selgituste andmine;
6. nõuab, et Bangladeshhi ametivõimud väldiksid karistamatust ja teeksid kõik endast oleneva, et teha kindlaks kõik ründajad ja tuua nad kohtu ette, käivitades sõltumatud, usutavad ja läbipaistvad uurimised ning tagades õiglase kohtupidamise, kasutamata surmanuhtlust;
7. võtab teadmiseks jõupingutused, mida tehakse Abhijit Roy, Washiqur Rahman Babu ja Niladri Chatterjee tapmisega seotud isikute vahistamiseks; väljendab heameelt edusammude üle, mida on tehtud Itaalia kodaniku Cesare Tavella ja Jaapani kodaniku Konio Hoshi surmade kriminaaljuurdlustes;
8. nõuab, et Bangladeshhi valitsus võtaks kõik vajalikud meetmed, et vältida edasisi tapmisi, võttes tõhusaid meetmeid ajakirjanike, kirjastajate ja teiste ähvardusi saanud isikute kaitsmiseks, mitte ainult pakkudes spetsiaalset füüsilist kaitset potentsiaalsetele vägivalda sihtmärkidele, vaid samuti käivitades avalikud arutelud, et seada kahtluse alla kõikvõimalikud äärmuslikud seisukohad;
9. palub Bangladeshhi ametivõimudel taastada meedia täielik sõltumatus, loobuda kõigist süüdistustest kirjastajate ja ajakirjanike vastu, kes on avaldanud valitsuse suhtes kriitilisi seisukohti, võimaldada viivitamata uuesti avada kõik suletud kirjastused ning taastada kohe täielik ja takistamatu juurdepääs kõikidele, sh elektroonilistele väljaannetele;
10. palub Bangladeshhi ametivõimudel kiiresti täita oma kohustused ja kohaldada 2013. aastal heaks kiidetud ÜRO tegevuskava, mis käsitleb ajakirjanike turvalisust ning karistamatuse probleemi;
11. palub Bangladeshhi ametivõimudel tagada kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus ning muuta 2015. aasta info- ja kommunikatsioonitehnoloogia akti ja küberturvalisuse akti, et viia need kooskõlla rahvusvaheliste sõnavabaduse standarditega ja kaotada „riigivastaste“ väljaannete kriminaliseerimine;
12. tunneb sügavat muret etnilise ja usulise taustaga vägivalda korduvate juhtumite pärast, eelkõige naiste ja LGBTI-inimeste vastase soopõhise vägivalda pärast; nõuab, et Bangladeshhi valitsus ning usuorganisatsioonid ja nende juhid käivitaksid lepitusprotsessi; nõuab, et Bangladeshhi valitsus tegutseks selle nimel, et tuua selliste vägivallategude toimepanijad kohtu ette; nõuab, et Bangladeshhi valitsus pakuks lisaks piisavat kaitset ja tagatise vähemustele, nagu šiidiidid, ahmadija moslemid, hindud, budistid ja kristlased, aga ka Bihari päritolu inimestele;
13. märgib, et välismaiste annetuste (vabatahtliku tegevuse) reguleerimise akt (2014) on toonud kaasa juhtumeid, kus valitsus on meelevaldselt kontrollinud seaduslikke kodanikuühiskonna organisatsioone; palub Bangladeshhi ametivõimudel see õigusakt läbi vaadata, et selliseid olukordi vältida;
14. palub Bangladeshhi ametivõimudel kiiresti täita oma kohustused ja kohaldada 2013. aastal heaks kiidetud ÜRO tegevuskava, mis käsitleb ajakirjanike turvalisust ning karistamatuse probleemi;
15. palub Bangladeshhi valitsusel lubada riigis tegutsevatel rahvusvahelistel vabaihendustel täita oma missiooni ning tagada, et kõik inimõiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonid saavad töötada hirmu tundmata ja repressioone kartmata;
16. palub Euroopa välisteenistusel, ELi Bangladeshhi delegatsioonil ja liikmesriikide delegatsioonidel jälgida teraselt Bangladeshhi inimõiguste ja poliitilist olukorda ning kasutada kõiki olemasolevaid vahendeid, muu hulgas demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendit;

Neljapäev, 26. november 2015

17. nõuab, et EL tõstataks kooskõlas oma inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistikuga eespool nimetatud mured ja soovitused viivitamata suhetes Bangladeshis ametivõimudega;
 18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule, ÜRO peasekretärile ning Bangladeshis valitsusele ja parlamendile.
-